

MAŁGORZATA BEREŹNICKA*

Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, Polska

**POMOC KRAKOWA DLA UKRAINY
W PIERWSZYCH MIESIĄCACH OD INWAZJI ROSJI
KRAKOW'S HELP TO UKRAINE
IN THE FIRST MONTHS AFTER THE RUSSIAN INVASION**

ABSTRAKT: 24 lutego 2022 roku rozpoczęła się inwazja Rosji na Ukrainę. w jej wyniku miliony obywateli ukraińskich uciekło za granicę. Polska, jako kraj mieszczący się w bezpośrednim sąsiedztwie zaatakowanego państwa, była oczywistym wyborem dla znacznej części z nich. w obliczu kryzysowych okoliczności, związanych z tak gwałtownym napływem obcej ludności na nasze terytorium, Polska była zmuszona do podjęcia natychmiastowych działań, by opanować sytuację i pomóc uchodźcom. Najbardziej obciążone przybywającymi okazały się być duże aglomeracje miejskie, gdzie od pierwszych dni wojny stosowano różne rozwiązania problemów. w artykule skoncentrowano się na licznych i różnorodnych formach pomocy, jaką zapewnił Kraków dla ludności pozostającej w Ukrainie, a przede wszystkim dla osób, szukających schronienia w naszym mieście. Opis dotyczy pierwszych dwóch miesięcy, jako najtrudniejszych i pełnych wyzwań. Skala wsparcia, zarówno formalnego, jak i nieformalnego, była niebywała. w krótkim czasie udało się zorganizować i skoordynować systemową i pozasystemową pomoc, która w tamtym dramatycznym czasie była niezbędna, a obecnie jest nadal potrzebna i adaptowana do zmieniających się uwarunkowań.

SŁOWA KLUCZOWE: Kraków, pomoc, inwazja Rosji, Ukraina

ABSTRACT: On February 24, 2022, Russia began invading Ukraine. As a result, millions of Ukrainian citizens fled abroad. Poland, as a country located in the immediate vicinity of the attacked country, was the obvious choice for most of them. In the face of the crisis related to such a sudden influx of foreign people to our territory, Poland was forced to take immediate action to control the situation and help refugees. Large urban agglomerations turned out to be the most burdened by the arrivals, where various solutions to the problems were applied from the first days

* dr hab., prof. UP, Małgorzata Bereźnicka, University of the National Education Commission, Krakow, Poland

 <https://orcid.org/0000-0002-1525-9184>, malgorzata.bereznicka@up.krakow.pl

Copyright (c) 2024 Małgorzata Bereźnicka. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

of the war. The article focuses on the numerous and varied forms of assistance that Krakow has provided to the people remaining in Ukraine, and above all to those seeking refuge in our city. The description covers the first two months as the most difficult and challenging ones. The scale of support, both formal and informal, was incredible. In a short time, it was possible to organize and coordinate systemic and non-systemic help, which at that dramatic time was indispensable and is still needed and improved.

KEYWORDS: Krakow, help, Russian invasion, Ukraine

WPROWADZENIE

„Jutro minie 50 dni, od kiedy agresor atakuje wolną Ukrainę. Atakuje bardzo mocno, ale się pomylił. Myślał, że nasze wojsko to 100, 200 czy 300 tysięcy. Ale nasze wojsko jest mocniejsze. To 40 mln mieszkańców Ukrainy i setki, setki milionów wolnych ludzi na całym świecie. Bo dzisiaj walczymy nie tylko za wolną Ukrainę, za wolną Polskę, dzisiaj walczymy za wolny świat, za prawo decydowania na swojej wolnej ziemi. Chciałbym podziękować wszystkim Polakom, Radzie Miasta Krakowa za pomoc, która cały czas płynie do naszego miasta, do naszego państwa. To jest bardzo ważne. Chcę podziękować za wszystkich uchodźców, których przyjmujecie jak swoich krewnych, jak matkę, jak ojca, brata i siostrę. Ta pamięć zawsze będzie w moim sercu i w sercu każdego mieszkańca Lwowa i naszej Ukrainy”. – to słowa mera Lwowa Andrija Sadowego skierowane do radnych i mieszkańców Krakowa w kwietniu 2022 roku. Wypowiedział je w dniu, w którym na sesji Rady Miasta Krakowa zdecydowano o nadaniu nazwy Skwer Wolnej Ukrainy placowi znajdującemu się w pobliżu Konsulatu Federacji Rosyjskiej¹.

Warto dodać, że nie było to pierwsze symboliczne wsparcie Ukrainy po wybuchu wojny. Władze Krakowa, wstrząśnięte atakiem Rosji, jednoznacznie wyraziły sprzeciw wobec ataku na wolny kraj i solidarność z Ukrainą. Podjęto rozmaite kroki formalne, a powzięte decyzje ogłoszono w mediach i w wprowadzono w życie. Między innymi 24 lutego, prezydent Krakowa, Jacek Majchrowski, potępił tę agresję i zaapelował do miast światowego dziedzictwa, członków OWHC, by „pomoc dla zagrożonych obywateli Ukrainy miała wymiar realny”². Nieco wcześniej, w obliczu napiętej sytuacji między Rosją a Ukrainą, wystosował listy do władz miast

¹ *Mer Lwowa na sesji RMK*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, środa, 13 kwietnia 2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/259325,30,komunikat,mer_lwowa_na_sesji_rmk_.html?_ga=2.34648745.901630538.1650005896-1888477609.1630916181 (dostęp: 26.09.2022).

² *Apel prezydenta Jacka Majchrowskiego*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, piątek, 25 lutego 2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/257594,29,komunikat,apel_prezydenta_jacka_majchrowskiego.html (dostęp: 26.09.2022).

partnerskich, deklarując w nich solidarność z narodem ukraińskim i gotowość pomocy – trafiły one do mera Kijowa, Witalija Kłyczko oraz do mera Lwowa, Andrija Sadowego³. z kolei już następnego dnia od rozpoczęcia konfliktu zbrojnego (25 lutego 2022), Przewodniczący Rady Miasta Krakowa, Rafał Komarewicz, wraz z siedemnastoma innymi Przewodniczącymi Rad Miast Wojewódzkich, podpisał się pod stanowiskiem w sprawie solidarności z mieszkańcami Ukrainy w obliczu agresji Federacji Rosyjskiej⁴. Kilka dni później (2 marca 2022), także Rada Miasta Krakowa przyjęła rezolucję dotyczącą sprzeciwu wobec powyższego ataku i wyrażenia solidarności z narodem ukraińskim. Zagłosowano też za zakończeniem współpracy Krakowa z Moskwą i Sankt Petersburgiem i zaapelowano do innych polskich miast i gmin o wypowiedzenie współpracy z jednostkami municypalnymi Federacji Rosyjskiej⁵. Także pojawiające się coraz częściej w miejscach publicznych barwy Ukrainy były wyrazem solidarności krakowian z ofiarami napaści.

Poza symbolicznym wsparciem, miasto i jego mieszkańcy od samego początku czynnie pomagało Ukraińcom - na bardzo wiele sposobów i w bardzo różnorodnych formach, które pokrótce przybliżam w niniejszym opracowaniu. Poniższe omówienie oparłam głównie na analizie treści komunikatów Miejskiej Platformy Internetowej „Magiczny Kraków”, mieszczącej się na stronie www.krakow.pl. Korzystając z wyszukiwarki tej witryny, uważnie zapoznałam się z wszystkimi komunikatami zawierającymi hasło „Ukraina”, jakie ukazały się w pierwszych dwóch miesiącach od wybuchu wojny, tj. w dniach 24 lutego 2022 do 24 kwietnia 2022. Niektóre z nich opublikowano w wersji dwujęzycznej: po polsku i po ukraińsku, dzięki czemu strona ta mogła być użyteczna dla uchodźców szukających odpowiedzi na różne pytania dotyczące funkcjonowania w naszym mieście.

Dodatkowo wykorzystałam także treści z innych artykułów (które tu przytaczam i zamieszczam w bibliografii), na jakie natrafiłam w trakcie pogłębiania czy weryfikowania uzyskanych danych. Bardzo przydatnym źródłem wiedzy okazał się *Raport „Miejska gościnność:*

³ *Kraków solidarny z Ukrainą*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, czwartek, 24 lutego 2022 r., https://www.krakow.pl/otwarty_na_swiat/aktualnosci/257264,62,komunikat,dzien_jednosci_ukraincow___dzie_n_jednosci_z_ukraina.html (dostęp: 26.09.2022).

⁴ *Solidarnie z mieszkańcami Ukrainy*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, piątek, 25 lutego 2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/257607,30,komunikat,solidarnie_z_mieszkancami_ukrainy.html?_ga=2.14587637.355654994.1645516811-1066612017.1640767181 (dostęp: 26.09.2022).

⁵ *Jednym głosem w sprawie Ukrainy*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, środa, 2 marca 2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/257800,30,komunikat,jednym_glosem_w_sprawie_ukrainy.html?_ga=2.83927839.764632311.1646043946-220949891.1606731780, (dostęp: 26.09.2022).

wielki wzrost, wyzwania i szanse” Centrum Analiz i Badań Unii Metropolii Polskich. Odniosłam się również do grupy na Facebooku *Kraków dla Ukrainy - pomoc na miejscu w Krakowie*, której prężną działalność śledziłam praktycznie codziennie przez kilka miesięcy od dnia inwazji.

WOJEWÓDZKIE CENTRUM KOORDYNACJI POMOCY DLA UKRAINY

Jak wynika z danych Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców, do kwietnia 2022 z Ukrainy do sąsiednich krajów uciekło blisko 5 milionów osób z czego najwięcej szukało schronienia w Polsce. Straż graniczna odnotowała prawie 3 miliony przekroczeń ukraińsko-polskiej granicy, przy czym część uchodźców pojechała dalej, do zachodniej Europy, część także, po jakimś czasie zdecydowała się na powrót do swojego kraju. Mimo to, w efekcie powyższych wydarzeń, po raz pierwszy w historii, Polska liczyła ponad 41 milionów mieszkańców⁶. Tak szybki wzrost populacji stanowi zjawisko bezprecedensowe w Europie od II wojny światowej. Warto dodać, że pod koniec maja 2022 roku liczba Ukraińców uciekających przed wojną za granicę ich kraju wynosiła już blisko 7 milionów i były to w większości wykształcone, młode kobiety (ich średnia wieku to 37 lat) z dziećmi (3/4 spośród nich)⁷.

Według raportu przygotowanego przez Centrum Analiz i Badań Unii Metropolii Polskich, Kraków stał się jednym z miast, które przyjęły najwięcej uchodźców. do 1 kwietnia 2022 liczba mieszkańców Krakowa powiększyła się o 177 565 Ukraińców, w tym 42 701 dzieci, stanowiąc tym samym 19% całej populacji krakowskiej. Wyższy odsetek był jedynie w Rzeszowie (35%), Gdańsku (25%) Katowicach (25%) i Wrocławiu (23%). w całym obszarze metropolitalnym obejmującym 53 gminy, liczba Ukraińców wynosiła 229 938, dla porównania, w Warszawie- 266 895⁸. Tak duży napływ ludności, przede wszystkim kobiet z dziećmi, wymagał stworzenia nowych jednostek organizacyjnych, by zsynchronizować pomoc na szczeblach wojewódzkim, jak również w najbardziej obciążonych ośrodkach wielkomiejskich.

⁶ *Raport o uchodźcach, czyli miejska gościnność, wyzwania i szanse*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, piątek, 29 kwietnia 2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/259624,29,komunikat,raport_o_uchodzcach__czyli_miejska_goscinnosc__wyzwania_i_szanse.html?_ga=2.40122277.645911424.1650867094-1900565925.1650433843 (dostęp: 27.09.2022).

⁷ P. Długosz i in., *Uchodźcy wojenni z Ukrainy – życie w Polsce i plany na przyszłość*, Lublin 2022, s. 6, DOI: 10.52097/acapress.9788362475971.

⁸ M. Wojdat, P. Cywiński, *Raport Miejska gościnność: wielki wzrost, wyzwania i szanse*, Centrum Analiz i Badań, Unia metropolii Polskich, <https://metropolie.pl/arttykul/raport-miejska-goscinnosc-wielki-wzrost-wyzwania-i-szanse>, (dostęp: 03.10.2022).

Na początku marca 2022 roku urząd wojewódzki zaprosił do współpracy starostów i prezydentów miast do pracy nad stworzeniem Wojewódzkiego Centrum Koordynacji Pomocy dla Ukrainy, którego celem było przygotowanie w każdym powiecie magazynów pomocy, czynnych całodobowo, a także zsynchronizowanie usług transportowych i noclegowych. Wspomniane władze miały odpowiadać za działalność Powiatowych Magazynów Pomocy (PMP), takich jak przyjmowanie produktów i ich podział na te przeznaczone dla Ukraińców przebywających w Polsce oraz te, które będą przewożone na Ukrainę; segregację i kategoryzację zebranych rzeczy, pakowanie ich na palety. do dystrybucji produktów wyznaczono Państwową Straż Pożarną, która miała organizować transport darów do składnicy Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych lub do organizacji pomocowych. do jej zadań należało też zgłaszanie gromadzonych produktów do bazy RARS. z kolei do ich przewiezienia wykorzystywano środki transportu zgłaszane przez Małopolan (busy, autobusy, samochody ciężarowe) na stworzony w tym celu adres mailowy⁹. Schemat działań Wojewódzkiego Centrum Koordynacji Pomocy dla Ukrainy przedstawiono na rysunku 1.

Konieczne było również podjęcie działań przez urzędy miejskie, w tym UM Krakowa. Jak podaje Miejska platforma Internetowa „Magiczny Kraków” w komunikacie z 1 czerwca 2022, według szacunków w mieście przebywało w tym okresie około 50 tysięcy uchodźców. do końca maja 2022, w punkcie rejestracji uchodźców w Tauron Arenie, liczącym 30 stanowisk (także stanowiska: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Grodzkiego Urzędu Pracy, Krakowskiego Centrum Świadczeń, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Wydziału Edukacji), obsłużono – nadając im numery PESEL – około 30 tysięcy osób¹⁰. Uchodźcom zapewniono wiele form pomocy, przybliżonych w dalszej części niniejszego artykułu.

⁹ *Razem dla Ukrainy – działania województwa i miast*, „Miejska Platforma Internetowa „Magiczny Kraków”, 14.03.2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/257714,29,komunikat,razem_dla_ukrainy___dzialania_wojewodztwa_i_miasta_____html?_ga=2.36364450.308170.1646305846-1374864514.1646305846&fbclid=IwAR2nWHedd69InKMADF_4KeABzn5VUk9oAq-U2i6xkCGcxlk4Eulq9qNN77I (dostęp: 21.09.2022).

¹⁰ *Kraków pomaga Ukrainie – podsumowanie działań*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, środa, 1 czerwca 2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/258246,29,komunikat,krakow_pomaga_ukrainie___podsumowanie_dzialan.html?_ga=2.114320451.576031196.1653424779-2081310489.1637307878 (dostęp: 27.09.2022).

Rys. 1.

Schemat Wojewódzkiego Systemu Koordynacji pomocy dla Ukrainy

Źródło: Razem dla Ukrainy – działania województwa i miasta, „Miejska Platforma Internetowa „Magiczny Kraków”, 14.03.2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/257714,29,komunikat,razem_dla_ukrainy___dzialania_województwa_i_miasta_____html?_ga=2.36364450.308170.1646305846-1374864514.1646305846&fbclid=IwAR2nWHedd69InKMADF_4KeABzn5VUk9oAq-U2i6xkCGcxlk4Eulq9qNN77I (dostęp: 21.09.2022).

SCHRONIENIE ORAZ POMOC INFORMACYJNA I RZECZOWA

Od momentu, kiedy w Krakowie pojawili się pierwsi uchodźcy, miasto starało się zapewnić im schronienie. M.in. zorganizowano z myślą o nich kilka tysięcy miejsc w hotelach, pensjonatach, hostelach i halach wielkopowierzchniowych, m.in. na ul. Kolnej, w budynku przy ul. Śniadeckich, przy ul. Kopernika 21. Uruchomiono też Plażę oraz pomieszczenia w dawnym Tesco oraz hotel Ibis (który od 2020 służył jako miejsce kwarantanny)¹¹. Oprócz tego, wsparciem służyły różne instytucje. Przykładowo Caritas od pierwszych dni wojny tworzył bazę noclegów,

¹¹ Ibidem.

głównie w zgromadzeniach zakonnych i parafiach, ale również u osób prywatnych¹². Także Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie przyjmował zgłoszenia od podmiotów, w tym od osób fizycznych, wyrażających gotowość zakwaterowania w swoich lokalach obywateli Ukrainy. Podmioty i osoby zapewniające im zakwaterowanie i wyżywienie mogli ubiegać się o świadczenia pieniężne na zasadach określonych w art. 13 ustawy z 12 marca 2022 roku¹³.

Ważnym aspektem pomocy było uruchomienie punktów informacyjnych dla często zdezorientowanych uchodźców. i tak też Wydział Spraw Cudzoziemców w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie uruchomił specjalną, całodobową infolinię telefoniczną oraz e-mailową dla obywateli Ukrainy szukających schronienia w Małopolsce, jak również kontakt dla cudzoziemców w sprawach legalizacji pobytu i pracy, działający od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00–16.00. z pomocą w powyższych kwestiach, jak również w rozstrzygnięciu innych prawnych wątpliwości, pospieszyli radcy z Centrum Wielokulturowego, prowadzonego przez fundację Internationaler Bund Polska przy ul. Daszyńskiego 22, udzielający w wybranych dniach – stacjonarnie, telefonicznie i online – porad w Punkcie Informacyjnym dla Obcokrajowców. Pracownicy Centrum zajmowali się w tygodniu oraz każdym ostatnim weekendzie danego miesiąca także udzielaniem ogólnych porad, dotyczących życia codziennego (np. zakupy, wizyty w urzędzie czy szkole), pomocą w tłumaczeniach i wreszcie wsparciem psychologicznym¹⁴. Dodatkowo utworzono Całodobowy Punkt Pomocy i Call Center przy ul. Radziwiłłowskiej 3, gdzie uchodźcy mogli zaczekać i dostać jedzenie, dopóki nie znaleźli lub nie znaleziono im miejsca pobytu¹⁵.

Wiele bieżących informacji można było uzyskać na rządowych i wojewódzkich stronach internetowych. Utworzono przewodnik - pakiet powitalny dla cudzoziemców, przyjeżdżających do Krakowa, dostępny w czterech wersjach językowych (polskim, angielskim, ukraińskim i rosyjskim)¹⁶. w kwestiach formalno-prawnych pomógł także Konsulat Generalny Ukrainy

¹² *Krakowska Caritas o miesiącu pomocy dla Ukrainy i bieżących potrzebach*, Strona Internetowa Caritas, <https://caritas.pl/blog/2022/03/28/krakowska-caritas-o-miesiacu-pomocy-dla-ukrainy-i-biezacych-potrzebach/> (dostęp: 28.09.2022).

¹³ *Wspieramy uchodźców – sprawdź formy i zakres pomocy*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, czwartek, 5 maja 2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/257672%2C29%2Ckomunikat%2Cwspieramy_uchodzcow___sprawdz_formy_i_zakres_pomocy.html?_ga=2.31194747.51198517.1647503299-323645332.1555054356 (dostęp: 21.09.2022).

¹⁴ *Zasady wjazdu Ukraińców do Polski*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, czwartek, 17 marca 2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/257613,26,komunikat,zasady_wjazdu_ukraincow_do_polski.html?_ga=2.55742123.1261411903.1646033513-1551946066.1637829092 (dostęp: 20.09.2022).

¹⁵ *Wspieramy uchodźców...*, op. cit.

¹⁶ *Ibidem*.

w Krakowie, który już od poniedziałku, 28 lutego wydawał zaświadczenia tożsamości dla obywateli Ukrainy, którzy przybyli do Polski bez paszportów¹⁷. Ponadto operator sieci Plus oraz marka Plush, zaangażowały się w dystrybucję darmowych starterów telefonicznych, wydawanych w punktach recepcyjnych, m.in. w Przemyślu, Dorohusku oraz Ustrzykach Dolnych¹⁸. Dzięki temu, m.in. osoby, które zatrzymały się w Krakowie, mogły korzystać z licznych numerów telefonów, pod którymi stacjonowali urzędnicy lub wolontariusze, udzielający im niezbędnych wskazówek i porad.

Nie do przecenienia okazała się opieka, jaką obywatele Ukrainy przyjeżdżający do Polski praktycznie od pierwszych dni wojny zostali otoczeni już od momentu przybycia do Krakowa. Na dworcu kolejowym PKP, przy peronie nr 4, utworzono punkt informacyjny, w którym mogli dowiedzieć się o możliwości zakwaterowania na terenie Małopolski, a także otrzymać potrzebne wiadomości w języku ukraińskim¹⁹. Poza stanowiskiem relokacyjnym wkrótce znalazły się tam także stanowiska wypoczynkowe, cateringowe i opatrunkowe, prowadzone przez harcerzy i służby maltańskie²⁰, a także niezliczonych wolontariuszy. Oprócz tego, w Galerii Krakowskiej przy ul. Pawiej 5 pojawiło się miejsce dla matek z dziećmi, z łazienkami, przewijakiem, łózkami polowymi, łóžeczkami i przestrzenią do zabawy²¹. Warto dodać, że zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Miasta, Jacka Majchrowskiego, uchodźców z Ukrainy zwolniono z opłat za przejazdy komunikacją miejską, przy czym dokumentem uprawniającym do zwolnienia było skierowanie na pobyt w miejscu zakwaterowania, wydane przez MUW w Krakowie²². To znacznie ułatwiło potrzebującym przemieszczanie się do licznych punktów pomocowych oraz korzystanie z innych, wspomnianych w dalszej części tego opracowania, udogodnień i propozycji.

W pierwszych dniach wojny, na prośbę mera Lwowa, Urząd Miasta Krakowa zorganizował również pomoc dla Lwowa. Zbiórka najpotrzebniejszych rzeczy odbywała się na Stadionie Miejskim przy ul. Reymonta, a także w Muzeum Inżynierii Miejskiej, dokąd można było przywozić dary codziennie między godz. 12.00 a 20.00. Jak informowano na stronie krakow.pl, najbardziej pożądanymi były środki ochrony osobistej (hełmy, kamizelki kuloodporne, siatki

¹⁷ *Razem dla...*, op. cit.

¹⁸ *Wspieramy uchodźców...*, op. cit.

¹⁹ *Zasady wjazdu...*, op. cit.

²⁰ *Wspieramy uchodźców...*, op. cit.

²¹ *Ibidem*.

²² *Wspieramy uchodźców...*, op. cit.

maskujące), leki, antybiotyki, bandaże, generatory prądu, śpiwory, karimaty, łożka polowe, latarki, baterie, środki do odkażania wody i apteczki. Inne potrzebne rzeczy, to koce termiczne, śpiwory, maty do spania (z pokryciem foliowym), materace, ubrania, peleryny przeciwdeszczowe, środki pielęgnacyjne i higieniczne, środki myjące do ciała, pasty i szczoteczki do zębów, szczotki do włosów, bielizna damska, męska i dziecięca, podpaski, pieluchy dziecięce, pieluchy dla dorosłych, ręczniki papierowe, ręczniki z mikrofibry, wielorazowe naczynia kuchenne (głębokie naczynia, łyżki, widelce, noże, kubki), środki antyseptyczne/spiryтус, maseczki wielorazowe, generatory prądu. Oprócz tego przyjmowano od darczyńców wodę, produkty żywnościowe nadające się do szybkiego przygotowania, batony energetyczne, suszone owoce, orzechy, żywność puszkowaną, makarony, płatki błyskawiczne, zapałki, baterie, zapalniczki, świece i zestawy medyczne. Poza zbiórką organizowaną przez UMK, do pomocy zgłosiły się również instytucje takie, jak Caritas, Akademia Muzyczna w Krakowie, Fundacja Pomagam, Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej, Muzeum Krakowa, Nowohuckie Centrum Kultury, Ośrodek Kultury im. C.K Norwida, Polska Akcja Humanitarna, Polski Czerwony Krzyż, Radio Kraków, SOS Wioski Dziecięce, Teatr KTO, Teatr Ludowy, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie²³.

Jak wynika z informacji UMK z 4 marca, czyli zaledwie tydzień po wybuchu wojny, transport zawierający około 150 ton darów przekroczył granicę polsko-ukraińską. To jednak nie zakończyło zbiórki darów, przyjmowanych od Krakowian dla uchodźców wojennych, która odbywała się codziennie na stadionie w wybranych godzinach²⁴. Ponadto, Centrum Wielokulturowe wspólnie z partnerami zorganizowało także tzw. Szafę Dobra w dawnej galerii Plaza, gdzie uchodźcy mogli otrzymać odzież. Natomiast w biurze Centrum zbierano i wydawano leki przeciwbólowe, przeciwgorączkowe, środki opatrunkowe, środki do odkażania, leki na ból gardła, kaszel, zaś w magazynie przy ul. Daszyńskiego 16 przekazywano potrzebującym żywność, chemię i kosmetyki oraz rzeczy do spania²⁵.

Według komunikatu „Magiczny Kraków” z dnia 1 czerwca 2022, Kraków wysłał do potrzebujących miast w Ukrainie 75 tirów, 144 ciężarówek, 1 karetkę pogotowia oraz 6

²³ *Trwa zbiórka dla Lwowa – już w dwóch miejscach*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, niedziela, 27 lutego 2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/257555,26,komunikat,zbiorka_dla_lwowa.html (dostęp: 19.09.2022).

²⁴ *Kolejne tiry z pomocą dotarły na teren Ukrainy*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, https://www.krakow.pl/aktualnosci/257643,29,komunikat,kolejne_tiry_z_pomoca_dotarly_na_teren_ukrainy.htm l (dostęp: 20.09.2022).

²⁵ *Wspieramy uchodźców...*, op. cit.

autobusów miejskich z darami (pojazdy te będą służyły komunikacji miejskiej we Lwowie i Chmielnickim) – łącznie blisko 960 ton darów. Miasto uruchomiło również specjalne konto do wpłat na pomoc Ukrainie, gdzie darowizny wynoszą 85 900 zł, 2 000 euro oraz 10 000 dolarów. Oprócz tego wydano 10,5 miliona zł na noclegi dla obywateli Ukrainy, punkt opieki nad dziećmi w Tauron Arenie, koszty transportu MPK, utrzymanie czystości i rozwożenie darów przez MPO, punkt recepcyjny na Dworcu Głównym, wyżywienie, ciepłe posiłki, wypłata świadczeń pieniężnych²⁶.

Kraków zwrócił się także z prośbą o pomoc do miast partnerskich i współpracujących, takich, jak Norymberga, Lipsk, Frankfurt nad Menem, Orlean, Trondheim, Innsbruck, Bordeaux, Edynburg, Rochester i innych. Otrzymane od nich wsparcie obejmowało m.in. przekazanie agregatów prądotwórczych, transport specjalistycznych leków, artykułów higienicznych i sprzętu medycznego oraz darowizny finansowe²⁷.

Realną pomocą było również umożliwienie uchodźcom – w tym często kobietom, będącym w tej sytuacji jedynymi żywicielkami rodziny – samodzielnego utrzymania siebie i swoich bliskich, Grodzki Urząd Pracy w Krakowie stworzył bazę firm, gotowych przyjąć cudzoziemców do pracy, którą na bieżąco uzupełniano i poszerzano. Potencjalni pracodawcy mogli zgłaszać swoje oferty osobiście, telefonicznie lub mailowo, dodatkowo pracownicy GUP kontaktowali się z przedsiębiorcami, zachęcając ich do składania ofert zatrudnienia dla obywateli Ukrainy, którzy znaleźli schronienia w Polsce. w ten sposób do końca marca uzyskano ponad 800 potencjalnych miejsc pracy m.in. w produkcji, handlu, usługach, gastronomii oraz transporcie i budownictwie. Warto dodać, że Ukraińcy przyjeżdżający do naszego kraju po 24 lutego uzyskiwali prawo do legalnego pobytu przez 18 miesięcy, a co za tym idzie, mogli zarejestrować się w Urzędzie Pracy jako bezrobotni lub poszukujący pracy na takich samych zasadach, jak obywatele RP²⁸. do końca maja 2022 zatrudnienie w Krakowie znalazło około 2400 osób, a do GUP wpłynęło 3390 powiadomień o powierzeniu wykonywania

²⁶ *Kraków pomaga...*, op. cit.

²⁷ *Miasta zagraniczne Ukrainie*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, poniedziałek, 16 maja 2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/260235,29,komunikat,miasta_zagraniczne_ukrainie.html?_ga=2.37112422.794446477.1652680773-1147343491.1647341346 (dostęp: 27.09.2022).

²⁸ *Pomoc dla uchodźców w znalezieniu zatrudnienia*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, piątek, 1 kwietnia 2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/258046,32,komunikat,pomagamy_uchodzcom_w_znalezieniu_zatrudnienia.html?_ga=2.47877287.1081742813.1646034090-1892551515.1582626031 (dostęp: 21.09.2022).

pracy obywatelom Ukrainy²⁹. Stanowiło to nieocenione wsparcie w godnym życiu dla wielu ukraińskich rodzin, które przez wojnę straciły wszystko.

WSPARCIE MEDYCZNE, PSYCHOLOGICZNE I EDUKACYJNE

Wśród grup zawodowych, oferujących wsparcie uchodźcom, szczególnie ważna była pomoc medyczna lekarzy specjalistów oraz położnych, udzielających fachowych porad i świadczących bezpłatne usługi w placówkach medycznych i w szpitalach³⁰. Co więcej, zapewniono pomoc medyczną wraz z innymi świadczeniami dla osób niepełnosprawnych, które uciekły przed wojną, na tych samych zasadach, które obowiązują polskich obywateli. Na platformie „Magiczny Kraków” zamieszczono wyczerpujące odpowiedzi w języku polskim i ukraińskim na najczęściej zadawane pytania, np. możliwości otrzymania leków, wózka inwalidzkiego, orzeczenia o (stopniu) niepełnosprawności, prawie do konkretnych świadczeń i sposobach ich otrzymania (np. dla osób głuchych/niemych) a także pomocne namiary – adresy, numery telefonów, strony internetowe miejsc czy organizacji, do których mogą się zgłosić w razie potrzeby³¹. Pomoc medyczną mogły otrzymać również zwierzęta uchodźców, którym wjazd na teren Polski umożliwiła uproszczona procedura. Przychodnie Grupy EDINA na terenie całej Polski przyjmowały te, które wymagały leczenia, porady, badań laboratoryjnych, szczepień lub czipowania. Oprócz tego Krakowskie Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami zapewniło miejsce dla zwierząt, schronienie, leczenie oraz karmę³².

Uchodźcy, którzy schronili się w Krakowie, mogli uzyskać wielowymiarowe i oczywiście bezpłatne wsparcie, w tym psychologiczne. Mogli liczyć na nie m.in. w Ośrodku Interwencji Kryzysowej, gdzie można było zwrócić się o też o pomoc tłumacza. Usługa ta była dostępna zarówno stacjonarnie – w siedzibie placówki przy ulicy Radziwiłłowskiej 8b, w godzinach 8:00-20:00 – jak niestacjonarnie, za pośrednictwem komunikatorów internetowych, po wcześniejszym kontakcie telefonicznym³³. Nieco później, bo pod koniec marca, Szpital

²⁹ *Kraków pomaga...*, op. cit.

³⁰ *Wspieramy uchodźców...*, op. cit.

³¹ *Pomoc uchodźcom z niepełnosprawnościami*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, https://www.krakow.pl/aktualnosci/259334,29,komunikat,pomoc_uchodzcom_z_niepelnosprawnościami_____.html (dostęp: 26.09.2022).

³² *Wspieramy uchodźców...*, op. cit.

³³ *Wsparcie psychologiczne dla społeczności ukraińskiej*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, https://www.krakow.pl/aktualnosci/257562,29,komunikat,wsparcie_psychologiczne_dla_spolecznosci_ukrainskie_j_____.html?_ga=2.150110641.640995024.1650433648-2143376079.1646225006 (dostęp: 19.09.2022).

Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego uruchomił poradnię psychiatryczną dla dorosłych w gabinecie działającym w strukturze Poradni Zdrowia Psychicznego Kraków Podgórze³⁴.

Z myślą o dzieciach i młodzieży ukraińskiej, uczęszczających do krakowskich szkół ze względu na traumę wojenną i niejednokrotnie trudną sytuację związaną z ogromnymi zmianami, miasto uruchomiło specjalne telefony zaufania w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, zarówno dla uczniów, jak i dla ich rodziców. Warto podkreślić, że szczególnie skomplikowane okazały się relacje dzieci ze skonfliktowanych narodowości (Ukraińcy, Rosjanie, Białorusini), które niejednokrotnie musiały uczyć się w jednej klasie czy grupie przedszkolnej. Dbanie o to, by sytuacja polityczna nie przekładała się na stosunki koleżeńskie, stanowiło wyzwanie dla dyrektorów szkół i kadry pedagogicznej. z pewnością pomocne było zorganizowanie przez miasto specjalnych szkoleń i warsztatów dla nauczycieli, wychowawców, psychologów i pedagogów szkolnych. Przykładowo, już na początku marca rozpoczął się cykl webinarów „Dziecko i rodzina wobec wojny – interwencja kryzysowa, wsparcie psychologiczne, mediacje wielokulturowe”. Zajęcia zorganizowała Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna dla Dzieci z Niepowodzeniami Edukacyjnymi w Krakowie przy współpracy z Niepubliczną Placówką Doskonalenia Nauczycieli Instytut Nauki Lektikon. Poruszano na nich tematy takie, jak: interwencja kryzysowa w czasie konfliktu zbrojnego, pomoc dla osób funkcjonujących w traumie, interwencja i pomoc dzieciom w kryzysie, podejmowanie z dziećmi rozmów o wojnie, funkcjonowanie oddziału przygotowawczego, system edukacji w Ukrainie, praca z dwujęzyczną klasą wrażliwą na traumę, ukraińska kultura, sztuka, zwyczaje i język, rola i zadania asystentów wielokulturowych³⁵.

W nawiązaniu do tych ostatnich, po wybuchu wojny na Ukrainie, w miarę napływu małoletnich uchodźców, liczba asystentów wielokulturowych pracujących z krakowskimi uczniami znacząco wzrosła, ponieważ do Wydziału Edukacji UMK sukcesywnie wpływały wnioski od szkół o zatrudnienie takich osób (i w czerwcu 2022 wspierali uczniów i kadre już w kilkudziesięciu szkołach³⁶). Świetnie w tej roli sprawdzili się nauczyciele ukraińscy, którzy schronili się w Krakowie³⁷. Część ofert, w tym także na stanowisku pomocy nauczyciela

³⁴ *Wspieramy uchodźców...*, op. cit.

³⁵ *Wsparcie psychologiczne...*, op. cit.

³⁶ *Kultura i czas wolny – propozycje dla ukraińskich gości*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, poniedziałek, 20 czerwca 2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/257931,33,komunikat,kultura_i_czas_wolny___propozycje_dla_ukrainskich_gosci.html?_ga=2.264328079.1251247958.1646465719-1480239189.1644576289 (dostęp: 22.09.2022).

³⁷ *Wsparcie psychologiczne...*, op. cit.

pozyskano także za pośrednictwem Związku Nauczycielstwa Polskiego. Wszystkie zgłoszenia gromadzone są w banku danych, na bieżąco aktualizowanym w Portalu Edukacyjnym Miasta Krakowa³⁸. Tylko przez pierwsze trzy dni działania bazy wpłynęło blisko 150 ofert, często od osób z wysokimi kompetencjami, znajomością języków i wieloletnim doświadczeniem³⁹. z myślą o kadrze z Ukrainy miasto przygotowało bezpłatny kurs, na którym mogli przyswoić sobie podstawy języka polskiego i poznać specyfikę pracy w naszych szkołach, z kolei polscy nauczyciele mogli wziąć udział w kursach języka ukraińskiego⁴⁰.

Aby wyjść naprzeciw potrzebom rodziców dzieci z zagranicy Wydział Edukacji przygotował szczegółowe informacje na temat działań skierowanych do przybyłych uczniów, w tym dotyczące nauki języka polskiego, oddziałów przygotowawczych czy asystentów międzykulturowych. Zawarto je w opracowaniu „Edukacja w Krakowie”, które udostępniono w czterech wersjach językowych: po polsku, angielsku, ukraińsku i rosyjsku⁴¹. Według danych, które przekazała w połowie marca 2022 Anna Korfel-Jasińska, zastępca Prezydenta Miasta Krakowa, od początku wojny do krakowskich szkół zapisano aż 2200 ukraińskich uczniów, w tym czasie przedszkola samorządowe dysponowały około 870 wolnymi miejscami, zaś w innych placówkach oświatowych (m.in. szkołach podstawowych, liceach, szkołach branżowych) wygospodarowano około 10 tysięcy miejsc. Oprócz tego, w ciągu dwóch tygodni w poradniach pedagogiczno-psychologicznych ukraińskim dzieciom i młodzieży udzielono 341 porad⁴². do końca maja 2022 do krakowskich szkół i przedszkoli zapisano prawie 6,9 tysięcy dzieci i młodzieży (kolejno 4,9 i 1,9 tysiąca)⁴³, zatem, jak można zauważyć, liczby te znacząco się zwiększały wraz z napływem uchodźców, skutkując kolejnymi wyzwaniami organizacyjnymi i nie tylko⁴⁴.

³⁸ *Bank informacji o nauczycielach z Ukrainy*, wtorek, 26 kwietnia 2022 r., „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, https://www.krakow.pl/otwarty_krakow/258146,2248,komunikat,bank_informacji_o_nauczycielach_z_ukrainy.html?_ga=2.172444515.1786079136.1646638833-1892551515.1582626031 (dostęp: 22.09.2022).

³⁹ *Ukraińscy nauczyciele mogą liczyć na pracę i przeszkolenie*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, niedziela, 20 marca 2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/258333,34,komunikat,ukrainscy_nauczyciele_moga_liczyc_na_prace_i_przeszkolenie.html (dostęp: 22.09.2022).

⁴⁰ *Wsparcie psychologiczne...*, op. cit.

⁴¹ *Wspieramy uchodźców...*, op. cit.

⁴² *Wsparcie dla Ukrainy*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, czwartek, 17 marca 2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/258382,30,komunikat,wsparcie_dla_ukrainy.html (dostęp: 23.09.2022).

⁴³ *Kraków pomaga...*, op. cit.

⁴⁴ Liczne, wieloaspektowe wyzwania w tym zakresie opisują autorzy raportu poświęconemu tej tematyce: J. Pyżalski i in., *Razem w klasie. Dzieci z Ukrainy w polskich szkołach. Potencjały i wyzwania w budowaniu*

POMOC ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH I INSTYTUCJI KULTURALNYCH

W obliczu palącej potrzeby niesienia pomocy Ukraińcom, a z drugiej strony chęci wielu osób, by tej pomocy udzielać, 2 marca 2022 roku zawiązała się Koalicja Otwarty Kraków, zrzeszająca kilkadziesiąt (na początku lipca było to już ponad 70⁴⁵) organizacji pozarządowych, głównie fundacji i stowarzyszeń, pomagających uchodźcom wojennym z Ukrainy także poprzez ułatwianie mieszkańcom i mieszkankom Krakowa poczynania w tym zakresie. Koalicja jest związana z miejskim Programem Otwarty Kraków, który od 5 lat włącza się w inicjatywy na rzecz cudzoziemców i cudzoziemek w naszym mieście. Jej działalność obejmuje Kraków i najbliższe okolice, poprzez zapewnianie dla potrzebujących Ukraińców noclegu, transportu, posiłków, organizację zbiórek rzeczowych i finansowych, koordynowanie pracy wolontaryjnej i udzielanie pomocy psychologicznej, medycznej i prawnej⁴⁶.

W pomoc dla uchodźców włączyło się także wiele krakowskich instytucji kulturalnych. Przykładowo wspomniane wcześniej Muzeum Inżynierii Miejskiej, obecnie znane jako Muzeum Inżynierii i Techniki, Nowohuckie Centrum Kultury, Centrum Kultury Podgórze, Teatr Łąźnia Nowa oraz Dom Utopii – Międzynarodowe Centrum Empatii zorganizowały zbiórki potrzebnych rzeczy. Ponadto, zaoferowano pracę i schronienie dla osób z Ukrainy (Teatr Łąźnia Nowa i Dom Utopii; ponadto Ukraińcom związanym ze sztuką i kulturą oferowała możliwości zatrudnienia Fundacja Instytut Polska – Ukraina⁴⁷), zaproszono dzieci z opiekunami oraz samych dorosłych na bezpłatne spektakle bez słów (Teatr KTO), zorganizowano opiekę dla dzieci (Centrum Młodzieży im. dr. Henryka Jordana)⁴⁸, oprowadzanie po wystawie i kącik zabaw

wielokulturowej szkoły w kontekście wojny w Ukrainie według nauczycieli i nauczycielek. Raport z badania. Fundacja Szkoła z klasą, Warszawa 2022, <https://www.researchgate.net/publication/363535374> (dostęp: 05.10.2022).

⁴⁵ *Spotkanie członków Koalicji Otwarty Kraków w dniu 5 lipca*, wtorek, 19 lipca 2022 r., „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, https://otwarty.krakow.pl/koalicja_otwarty_krakow/262200,2249,komunikat,spotkanie_czlonkow_koalicji_otwarty_krakow_w_dniu_5_lipca_____otwarty_krakow_5_____.html (dostęp: 22.09.2022).

⁴⁶ *Zawiązuje się Koalicja Otwarty Kraków - organizacje łączą siły, by pomagać przybywającym do Krakowa*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, środa, 2 marca 2022 r., https://otwarty.krakow.pl/aktualnosci/257690,1992,komunikat,zawiazuje_sie_koalicja_otwarty_krakow_-_organizacje_lacza_sily_by_pomagac_przybywajacym_do_krakowa.html (dostęp: 21.09.2022).

⁴⁷ *Wsparcie dla ...*, op. cit.

⁴⁸ *Instytucje kultury dla ukraińskich gości*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, piątek, 4 marca 2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/257797,33,komunikat,instytucje_kultury_dla_ukrainskich_gosci.html?_ga=2.175996005.67716788.1646215605-1551946066.1637829092 (dostęp: 20.09.2022).

dla najmłodszych (Rynek Podziemny) i możliwość bezpłatnego korzystania z licznych atrakcji i zabaw (Leopark w Galerii Serenada oraz Anikino)⁴⁹.

Z każdym kolejnym dniem wojny, wraz ze zwiększającą się liczbą uchodźców, pojawiały się następne cykliczne zajęcia i zabawy dla dzieci, a wśród nich darmowe warsztaty plastyczne, muzyczne, taneczne, teatralne, folklorystyczne, rękodzieła i rzemiosła, cyrkowe oraz czekoladowe, a także spotkania literackie, projektowanie strojów i ubieranie lalek wykorzystując gałgany, poznawanie dawnych domowych wynalazków, gry stolikowe, wspólne muzykowanie, wspólne gry i zabawy (w tym dawne) dla dzieci. Zajęcia te oferowały liczne Muzea i inne placówki, w tym kluby Ośrodka Kultury Kraków – Nowa Huta, Staromiejskie Centrum Kultury, Pałac Krzysztofory, Kamienica Hipolitów, Rydlówka, Pałac Potockich, Muzeum Nowej Huty, Muzeum Podgórze czy Nowohuckie Centrum Kultury- gdzie można było również zintegrować się na ciekawych zajęciach w Klubie Super Mama i wziąć udział w kursie języka polskiego⁵⁰.

Ponadto Biblioteka Kraków, a konkretnie Filia nr 8 przy ul. Brodowicza, stworzyła tzw. „Szczęśliwy zakątek”, czyli przestrzeń do czytania, zabawy i rozwoju uzdolnień. Biblioteka ogłosiła też zbiórkę literatury dziecięcej w języku ukraińskim oraz materiałów plastycznych do zajęć. z kolei Muzeum Inżynierii i Techniki przygotowało specjalną ofertę, symbolicznego wstępu - za 1 zł- do ich „Strefy Kreatywności” w wybrane dni i godziny dla najmłodszych uchodźców wraz z opiekunami; tyle samo wynosił bilet wstępu do krakowskiego zoo i do Muzeum Krakowa (które zapraszało też całe rodziny na otwarte, integracyjne spotkania z kulturą). Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK zaoferowało ukraińskim kobietom i dzieciom, oraz wszystkim posiadającym status uchodźcy, bezpłatne zwiedzanie wraz z oprowadzaniem, a dodatkowo darmowy udział w warsztatach, zajęciach edukacyjnych i wydarzeniach pozawystawienniczych. Pojawiły się też oferty zajęć sportowych – treningów piłkarskich (Hutnik Kraków dla przyjaciół z Ukrainy), gier i zabaw dla najmłodszych lub uprawiania dyscyplin takich jak: piłka nożna, lekkoatletyka, sztuki walki, taniec, gimnastyka artystyczna (Międzyszkolny Ośrodek Sportowy Kraków Wschód)⁵¹.

Oprócz regularnej pomocy opisywanej przez portal „Magiczny Kraków”, pojawiły się również wzmianki o jednorazowych akcjach, które miały miejsce przy okazji odbywania się innych wydarzeń. Przykładowo informowano o biegu „Pamiętaj z nami”, dedykowanemu

⁴⁹ *Kultura i czas ...*, op. cit.

⁵⁰ *Instytucje kultury ...*, op. cit.; *Kultura i czas ...*, op. cit.

⁵¹ *Ibidem*.

pamięci o II Wojnie Światowej, podczas którego miała być organizowana, jak co roku, kwesta, wspólnie z Polską Akcją Humanitarną – w tym datki przeznaczono na rzecz uchodźców z Ukrainy⁵². z kolei znaczącym akcentem innej imprezy – Nocy Kin Studyjnych – miał być kandydujący do Oscara film o wojnie rosyjsko-ukraińskiej „Do domu” oraz pokazy innych ukraińskich filmów dokumentalnych⁵³. 22 marca w pałacu Krzysztofory odbyła się debata „Czy wolna Ukraina jest racją stanu Polski i całej Europy?” w ramach cyklu „Krakowskie kolokwium”, w której wzięli udział m.in. przedstawiciele kilku krakowskich uczelni wyższych⁵⁴. Nie brakło też inicjatyw osób indywidualnych, jak przejście Artura Wildhardta 164 kilometrów Szlakiem Orlich Gniazd w trzy dni – towarzysząca temu wydarzeniu zbiórka miała zasilić konto SOS dla dzieci z Ukrainy, stowarzyszenie zapewniające pomoc i środki dla dzieci opuszczonych przez swoich wychowawców (znalezienie bezpiecznego schronienia, transport, wyżywienie, opieka medyczna i psychologiczna). Finansowo wspierać je miały *SOS Children's Villages International* oraz SOS Wioski Dziecięce w Polsce, jednak potrzeby okazały się ogromne i wciąż rosnące – w kwietniu pracownicy SOS Ukraina przewidywali, że kilkadziesiąt tysięcy sierot będzie potrzebowało wkrótce natychmiastowej pomocy⁵⁵.

Powyżej opisano tylko wybrane przykłady zaangażowania – zarówno pojedynczych, jak i cyklicznych inicjatyw i instytucji, które je przedsięwzięły, było znacznie więcej.

WSPARCIE UCZELNI WYŻSZYCH

Wielu rektorów krakowskich uczelni już w pierwszym dniu inwazji Rosji na Ukrainę potępiło ten akt agresji i zadeklarowało pomoc. Przykładowo Politechnika Krakowska niemal

⁵² *Razem dla...*, op. cit.

⁵³ *Noc Kin Studyjnych zainauguowała tegoroczny cykl Krakowskich Nocy*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, niedziela, 10 kwietnia 2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/258584,33,komunikat,noc_kin_studyjnych_zainauguruje_tegoroczny_cykl_krakowskich_nocy.html?_ga=2.141193658.923333866.1649406363-659637912.1649406363 (dostęp: 26.09.2022).

⁵⁴ *Muzeum Krakowa zaprasza na debatę z cyklu „Krakowskie kolokwium”*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, https://www.krakow.pl/aktualnosci/258339,33,komunikat,muzeum_krakowa_zaprasza_na_debate_z_cyklu_krakowskie_kolokwium_.html (dostęp: 24.09.2022).

⁵⁵ *Pieszko dla dzieci z Ukrainy – 164 km w trzy dni*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, sobota, 16 kwietnia 2022 r., https://www.krakow.pl/sport_w_krakowie/259218,2173,komunikat,pieszko_dla_dzieci_z_ukrainy_-_164_km_w_3_dni.html?_ga=2.236925569.1496447039.1649658949-1871061331.1649231628 (dostęp: 26.09.2022).

natychmiast włączyła się w akcje pomocowe, uruchamiając zbiórkę dla obywateli Ukrainy, którzy zostali w kraju oraz dla tych, którzy schronili się w Krakowie, współpracując ze służbami wojewody małopolskiego w sprawie organizowania uchodźcom miejsc pobytu, oferując im kurs języka polskiego, proponując wsparcie socjalne i psychologiczne dla studentów z Ukrainy, oraz możliwości kontynuowania studiów dla młodzieży, która musiała je przerwać, uciekając ze swojego kraju. w wymienionych inicjatywach podejmowanych przez Uczelnię, a także poza nią, wzięła udział spora rzesza studentów polskich i ukraińskich (którzy dodatkowo służyli wsparciem przy tłumaczeniach). o wszystkich prowadzonych przedsięwzięciach, mających na celu pomoc uchodźcom, informował stworzony w tym celu specjalny serwis na głównej stronie uczelni⁵⁶.

Pomoc zaoferowały również inne uczelnie. na Uniwersytecie Pedagogicznym im. KEN w Krakowie zorganizowano świetlicę dla dzieci z Ukrainy, w której prowadzenie zaangażowali się zarówno pracownicy, jak i studenci. Ponadto prowadzono wiele akcji charytatywnych na rzecz Ukrainy i uchodźców. Studentom, oprócz możliwości podjęcia lub kontynuowania studiów na uczelni, zaoferowano pomoc materialną oraz psychologiczną⁵⁷. w Akademii Górniczo-Hutniczej powołano Zespół Koordynacyjny ds. Pomocy dla Ukrainy, ponadto uczelnia współpracowała z władzami Województwa Małopolskiego w sprawie organizacji miejsc pobytu dla uchodźców z Ukrainy, którym udostępniła część bazy mieszkaniowej Miasteczka Studenckiego AGH⁵⁸. Swoje akademiki uchodźcom, głównie matkom z dziećmi, użyczyła również Akademia Wychowania Fizycznego, a Akademickie Koło PCK zorganizowało zbiórkę pieniędzy, m.in. na artykuły spożywcze, z których następnie przygotowano setki kanapek dla rodzin na Dworcu, zbiórkę samej żywności, środków opatrunkowych czy różnych produktów dla ukraińskich domów dziecka⁵⁹.

Na Uniwersytecie Jagiellońskim stworzono nowe procedury indywidualnego programu studiów dla Ukraińców, możliwości ubiegania się o zwolnienie z opłat edukacyjnych, pomoc prawną i psychologiczną, podwyższono też kwotę maksymalnej zapomogi i uruchomiono

⁵⁶ *Politechnika Krakowska dla Ukrainy i jej obywateli*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, sobota, 12 marca 2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/257775,34,komunikat,politechnika_krakowska_dla_ukrainy_i_jej_obywateli.html?_ga=2.206722257.351329961.1646031299-1553687369.1645771702 (dostęp: 20.09.2022).

⁵⁷ *Pomoc Ukrainie*, Strona Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, <https://www.uken.krakow.pl/nauka/686-universytet/pomoc-ukrainie> (dostęp: 29.09.2022).

⁵⁸ *Działania pomocowe dla Ukrainy w AGH*, Strona Akademii Górniczo-Hutniczej, 02.03.2022, <https://www.agh.edu.pl/aktualnosci/info/dzialania-pomocowe-dla-ukrainy-w-agh> (dostęp: 29.09.2022).

⁵⁹ *Pomoc Ukrainie*, Strona Akademii Wychowania Fizycznego, 12.04.2022 r., <https://www.awf.krakow.pl/start/pomoc-ukrainie> (dostęp: 29.09.2022).

zbiórkę - fundusz stypendialny. Uniwersytet Ekonomiczny, poza wsparciem finansowym, psychologicznym, prawnym i materialnym, m.in. zaoferował miejsca w domach studenckich dla studentów z Ukrainy i wspólnie z krakowskimi firmami i instytucjami uruchomił Program „UEK dla Ukrainy – staże” a także zorganizował kursy języka polskiego. Takie zajęcia rozpoczęła też Akademia Ignatianium, która ponadto pomagała w koordynacji przyjazdu niepełnosprawnych dzieci i ich opiekunek z Ukrainy, szkoliła wolontariuszy i zapewniała wsparcie materialne. z kolei Akademia Sztuk Pięknych organizowała staże artystyczne, udział w zajęciach, wykładach, warsztatach, kursach języka polskiego, zapewniała stypendium, wsparcie bytowe, żywieniowe i mieszkaniowe, pomoc w załatwianiu formalności, aukcję dzieł sztuki (zaprosiła też ukraińskie dzieci na cykliczne warsztaty „Słowo-obraz”, gdzie wspólnie z nimi prowadzący tworzyli polski słownik obrazkowy⁶⁰). Zaś Uniwersytet Rolniczy włączył się, świadcząc pomoc psychologiczną oraz wsparcie w obszarach takich, jak: zakwaterowanie (z wyżywieniem), wsparcie materialne, dbanie o zdrowie. Dla dzieci organizowano warsztaty plastyczne, prezentacje, wycieczki i zajęcia sportowe. Dodatkowo Uczelniana Przychodnia Weterynaryjna „Uniwersytecka” świadczy usługi dla zwierząt uchodźców⁶¹.

Wymienione uczelnie i formy wsparcia to ponownie tylko wybrane przykłady działań ze strony licznych szkół wyższych, ich władz, pracowników i studentów, którzy świadczyli pomoc walczącej Ukrainie i uchodźcom szukającym schronienia w naszym mieście, zarówno w ramach przedsięwzięć uczelnianych, jak i indywidualnych inicjatyw, w tym wolontaryjnych.

WSPARCIE WOLONTARIUSZY I INNYCH OSÓB

Badania opinii publicznej potwierdzają, że zdecydowana większość Polaków opowiedziała się za wspieraniem Ukrainy w czasie wojny z Rosją. Według danych Katedry Socjologii Polityki i Marketingu Politycznego Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego zadeklarowało tak aż 91% respondentów w wieku 16-65, a jedynie 3% nie podzielało tego stanowiska. w kwestii realnych działań, ponad 2/3 Polaków (69%) oświadczyło w powyższych badaniach, że udzieliło pomocy uchodźcom z Ukrainy⁶².

⁶⁰ *Kultura i czas ...*, op. cit.

⁶¹ *Jak małopolskie uczelnie pomagają Ukrainie?*, Portal Studia.pl, 15.06.2022 r., <https://studia.pl/jak-malopolskie-uczelnie-pomagaja-ukrainie/> (dostęp: 29.09.2022).

⁶² R. M. Staniszewski, *Administrare - być pomocnym: Społeczna percepcja wybranych rozwiązań zdefiniowanych w ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium*

Należy zaznaczyć, że m.in. w odniesieniu do Krakowa, pomoc miasta nie byłaby możliwa na tak dużą skalę bez zaangażowania mieszkańców. Jak ocenił w czerwcu 2022 Zespół „Pomoc dla Ukrainy”, działający w ramach Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia krakowskiego magistratu, dziennie potrzeba było około 160 osób, aby wypełnić grafiki na wszystkie dyżury (w pierwszych tygodniach wojny organizacje społeczne, pomagające uchodźcom, informowały, że codziennie potrzeba aż 200 wolontariuszy⁶³). Tylko do końca czerwca miasto skorzystało z pomocy około 10 tysięcy ochotników⁶⁴. Aby znaleźć się w bazie wolontariuszy prowadzonej przez miasto Kraków, należało zgłosić się przez specjalny formularz⁶⁵. Poza osobami dorosłymi do wolontariatu przystąpić mogli także, za zgodą rodziców uczniowie – przy czym młodzieży w wieku 13-15 lat musieli towarzyszyć pełnoletni opiekunowie⁶⁶.

Zakres obowiązków wolontariuszy zależał od miejsca pełnienia dyżuru. Przykładowo w punkcie informacyjno-recepcyjnym, na Dworcu Głównym, było to głównie rejestrowanie przyjeżdżających w celu zakwaterowania, pomoc przy zakupie biletów kolejowych na dalszą podróż. w punkcie pobytu i opieki dla matek z dziećmi, przy ul. Pawiej 5 – przede wszystkim zajmowanie się dziećmi, ewentualnie inne prace pomocnicze. w miejscu wypoczynku w dawnej przydworcowej restauracji WARS - zapewnienie spokoju i bezpieczeństwa osób śpiących i odpoczywających, pomoc w zajęciu miejsca, prace porządkowe i organizacyjne. Takie same zadania wykonywali w namiocie wypoczynku na pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego, który – podobnie jak wspomniane wyżej punkty, działał całodobowo. w pozostałych namiotach w tej samej lokalizacji, czynnych w ciągu dnia, wolontariusze wydawali odzież pochodzącą z darów i porządkowali wydawane rzeczy, wydawali posiłki i dbali o utrzymanie czystości. z kolei w bazie Zespołu Pomocy Ukrainie, w sali konferencyjnej przy ul. Dekerta 24, do podstawowych obowiązków w tygodniu należał telefoniczny kontakt z wolontariuszami z bazy miejskiej i umawianie dyżurów do ww. punktów. w większości punktów nie była wymagana znajomość

tego państwa oraz innych działań dotyczących tej problematyki, 2022, s. 21, <https://www.researchgate.net/publication/361399403>, DOI: 10.13140/RG.2.2.11930.52168 (dostęp: 04.10.2022).

⁶³ IH, *Kraków pilnie potrzebuje setek wolontariuszy. i to od zaraz!*, „Gazeta Wyborcza”, 14.03.2022 r., <https://krakow.wyborcza.pl/krakow/7,44425,28220041,krakow-pilnie-potrzebuje-setek-wolontariuszy-i-to-od-zaraz.html> (dostęp: 28.09.2022).

⁶⁴ *Wolontariusze nadal potrzebni*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, wtorek, 21 czerwca 2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/261246,29,komunikat,wolontariusze_nadal_potrzebni_.html?_ga=2.77784913.418950151.1655714361-2143376079.1646225006 (dostęp: 28.09.2022).

⁶⁵ *Wspieramy uchodźców...*, op. cit.

⁶⁶ *Wolontariusze nadal ...*, op. cit.

języka ukraińskiego ani doświadczenie (do umawiania dyżurów konieczna było opanowanie Excela)⁶⁷.

Jednak poza wolontariuszami zarejestrowanymi w różnych bazach, całe rzesze osób dorosłych i młodzieży, poświęcając swój prywatny czas, a nierzadko również i środki, uczestniczyły w pomocy dla Ukrainy i przede wszystkim dla uchodźców z tego kraju. Trzeba tu wspomnieć o osobach, które narażały się, wyjeżdżając do Ukrainy z pomocą humanitarną. w Krakowie, podobnie jak w innych częściach Polski, odbyła się niezliczona ilość akcji przedstawicieli różnych grup zawodowych i zbiórek dla walczących żołnierzy oraz dla matek i dzieci szukających schronienia. Osoby prywatne, często na własny koszt, jeździły na granicę polsko-ukraińską, by pomóc im przedostać się do miast. Inni udzielali im noclegów we własnych domach a nawet oddawali im bezpłatnie do użytku całe mieszkania. Jeszcze inni, spędzali dni i noce w licznych punktach pomocowych, wkładając mnóstwo energii i wysiłku w różne czynności. Wiele osób, związanych lub zupełnie nie mających związku z gastronomią, dbało o to, by osoby przybywające do Krakowa otrzymały posiłek, kanapkę, picie, a także poczęstunek czy zabawkę dla dzieci).

Na portalu społecznościowym Facebook, w grupie *Kraków dla Ukrainy - pomoc na miejscu w Krakowie*⁶⁸, liczącej ponad 40 tysięcy członków, każdego dnia zarówno wolontariusze, jak i inne osoby zaangażowane w pomoc, niestrudzenie odpowiadały na niekończące się pytania Ukrainek lub gospodarzy opiekujących się ukraińskimi rodzinami, o to, jak załatwić różne formalności. Radziły, gdzie uzyskać dane wsparcie, jak również reagowały na apele, dotyczące pomocy w szukaniu noclegu a nawet miejsca stałego pobytu, potrzebnych produktów – od spożywczych (na bieżąco informowano, których gdzie zabrakło), poprzez ubrania, sprzęty domowe, do mebli. Wydawało się, że członkowie grupy są w stanie pomóc praktycznie w każdej sprawie – skierować w odpowiednie miejsce (np. po wózek czy nosidełko do Biblioteki przy ul. Rajskiej), dowiedzieć się o wszelkie szukane informacje (np. gdzie są najkrótsze kolejki do rejestracji czy jak dostać bezpłatny bilet lotniczy), zaoferować pomoc rzeczową i każdą inną - transport, organizację różnych wydarzeń (także wycieczek, spotkań integracyjnych, opieki dla dzieci czy nawet urodziny najmłodszych). Żaden post z prośbą, o cokolwiek, nie został zignorowany, a wręcz często bywało i tak, że chwilę później był już

⁶⁷ *Ibidem*.

⁶⁸ Grupa *Kraków dla Ukrainy - pomoc na miejscu w Krakowie*, Portal społecznościowy Facebook, <https://www.facebook.com/groups/1424391978008321> (dostęp: 02.10.2022).

nieaktualny, i to mimo niezliczonych potrzeb, bo takich postów pojawiało się dużo każdego dnia, o każdej godzinie, niekiedy również w nocy, kiedy inne punkty nie były czynne. Dodatkowo, poza altruistycznymi aktami pomocy, w grupie pojawiały się użyteczne informacje oraz ogłoszenia dotyczące pracy lub pojedynczych możliwości zarobienia pieniędzy ze strony potrzebujących oraz ofiarodawców. Niewymierne, ale równie ważne, były słowa wsparcia i życzliwości, których uchodźcy z Ukrainy dostali od polskich członków grupy bardzo wiele.

PODSUMOWANIE

Pracując nad niniejszym artykułem, zdawałam sobie sprawę, że pozostawi on niedosyt, ponieważ choćby ze względu na ograniczenia objętości tekstu, nie sposób opisać wszystkich podmiotów (o jednostkach nie wspominając), biorących udział w nieprzebranej ilości różnorodnych form pomocy, jaką zapewniono (i nadal się zapewnia) dla obywateli Ukrainy. Obejmowała ona żołnierzy walczących z najeźdźcą oraz ludność cywilną, która została w kraju, a przede wszystkim tych najbardziej bezbronnych, którzy uciekli przed wojną do naszego kraju: matki z dziećmi, osoby starsze, często schorowane oraz rodziny wielodzietne. Mimo wszystko, miałam przekonanie, że nawet jeśli powyższe opracowanie będzie niekompletne, to warto i należy zebrać i uporządkować materiały na ten temat.

Jak zaznaczałam we wstępie, do zebrania danych na temat pomocy naszego miasta dla Ukrainy i Ukraińców, posłużyły mi głównie komunikaty pochodzące z Miejskiej Platformy Internetowej „Magiczny Kraków”. Zawierały one wiele użytecznych informacji, jednak w trakcie ich analizy okazało się, że niektóre są niepełne (tak było np. z działaniami pomocowymi uczelni, gdzie opisano tylko przedsięwzięcia jednej z nich, reszty szukałam w innych artykułach) lub zaistniała potrzeba zweryfikowania czy poszerzenia niektórych treści i wówczas sięgałam również do innych źródeł.

Także kwestie dotyczące poczynąń wolontariuszy i innych osób, których postawy i zachowania w tej sytuacji próby, pojawiały się w publikacjach dość rzadko i były traktowane raczej pobieżnie, dlatego przybliżyłam ten wątek w oparciu o własną wiedzę i doświadczenia. a ten bezmiar akcji indywidualnych jednostek i grup; krakowian, którzy – podobnie jak mieszkańcy wielu innych miast i wsi w naszym kraju - wykazali się bezinteresownością i altruizmem, jest z pewnością jednym z aspektów, któremu warto byłoby w przyszłości poświęcić cały odrębny artykuł, udokumentowany wywiadami.

Jak podkreślają autorzy raportu *Miejska gościnność: wielki wzrost, wyzwania i szanse*, „Od momentu rosyjskiej inwazji na Ukrainę, w Polsce możemy obserwować gigantyczną społeczną mobilizację. Wielkie wojenne zło stało się impulsem dla wielkiego dobra. Zwykli obywatele i obywatelki Polski jeżdżą na polsko-ukraińską granicę, by pomagać uchodźcom w transporcie, goszczą ich w swoich domach, pomagają odnaleźć się w nowej rzeczywistości, wspierają ich finansowo i dobrym słowem. Ogrom tej oddolnej mobilizacji jest zjawiskiem niespotykanym w skali świata”⁶⁹. Miasto pospieszyło z pomocą administracyjną i samorządową - wieloaspektową, długofalową i wypełniającą wiele potrzeb, jednak wiele działań pomocowych nie udałooby się przeprowadzić tak sprawnie i na tak dużą skalę bez tej wielkiej rzeszy pojedynczych osób, które nie patrząc na nie zawsze łatwe relacje polsko-ukraińskie, połączyły się we wspólnotę wspierającą sąsiadów w niewyobrażalnie trudnym dla nich czasie.

BIBLIOGRAFIA

REFERENCES LIST

PIŚMIENNICTWO

LITERATURE

- Apel prezydenta Jacka Majchrowskiego*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, piątek, 25 lutego 2022 r.,
https://www.krakow.pl/aktualnosci/257594,29,komunikat,apel_prezydenta_jacka_majchrowskiego.html
- Bank informacji o nauczycielach z Ukrainy*, wtorek, 26 kwietnia 2022 r., „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”,
https://www.krakow.pl/otwarty_krakow/258146,2248,komunikat,bank_informacji_o_nauczycielach_z_ukrainy.html?_ga=2.172444515.1786079136.1646638833-1892551515.1582626031
- Długosz P. i in., *Uchodźcy wojenni z Ukrainy – życie w Polsce i plany na przyszłość*, Wydawnictwo Academicon, Lublin, 2022.
- Działania pomocowe dla Ukrainy w AGH*, Strona Akademii Górniczo-Hutniczej, 02.03.2022,
<https://www.agh.edu.pl/aktualnosci/info/dzialania-pomocowe-dla-ukrainy-w-agh>
- Grupa Kraków dla Ukrainy - pomoc na miejscu w Krakowie*, Portal społecznościowy Facebook,
<https://www.facebook.com/groups/1424391978008321>
- IH, *Kraków pilnie potrzebuje setek wolontariuszy. i to od zaraz!*, „Gazeta Wyborcza”, 14.03.2022 r.,
<https://krakow.wyborcza.pl/krakow/7,44425,28220041,krakow-pilnie-potrzebuje-setek-wolontariuszy-i-to-od-zaraz.html>

⁶⁹ M. Wojdat, P. Cywiński, *Raport Miejska ...*, op. cit.

- Institucje kultury dla ukraińskich gości*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, piątek, 4 marca 2022 r.,
https://www.krakow.pl/aktualnosci/257797,33,komunikat,institucje_kultury_dla_ukrainskich_gosci.html?_ga=2.175996005.67716788.1646215605-1551946066.1637829092.
- Jak małopolskie uczelnie pomagają Ukrainie?*, Portal Studia.pl, 15.06.2022 r., <https://studia.pl/jak-malopolskie-uczelnie-pomagaja-ukrainie>.
- Jednym głosem w sprawie Ukrainy*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, środa, 2 marca 2022 r.,
https://www.krakow.pl/aktualnosci/257800,30,komunikat,jednym_glosem_w_sprawie_ukrainy.html?_ga=2.83927839.764632311.1646043946-220949891.1606731780.
- Kolejne tiry z pomocą dotarły na teren Ukrainy*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”,
https://www.krakow.pl/aktualnosci/257643,29,komunikat,kolejne_tiry_z_pomoca_dotarly_na_teren_ukrainy.html.
- Krakowska Caritas o miesiącu pomocy dla Ukrainy i bieżących potrzebach*, Strona Internetowa Caritas,
<https://caritas.pl/blog/2022/03/28/krakowska-caritas-o-miesiacu-pomocy-dla-ukrainy-i-biezacych-potrzebach/>.
- Kraków pomaga Ukrainie – podsumowanie działań*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, środa, 1 czerwca 2022 r.,
https://www.krakow.pl/aktualnosci/258246,29,komunikat,krakow_pomaga_ukrainie___podsumowanie_dzialan.html?_ga=2.114320451.576031196.1653424779-2081310489.1637307878.
- Kraków solidarny z Ukrainą*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, czwartek, 24 lutego 2022 r.,
https://www.krakow.pl/otwarty_na_swiat/aktualnosci/257264,62,komunikat,dzien_jednosci_ukrainco_w___dzien_jednosci_z_ukraina.html.
- Kultura i czas wolny – propozycje dla ukraińskich gości*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”,
poniedziałek, 20 czerwca 2022 r.,
https://www.krakow.pl/aktualnosci/257931,33,komunikat,kultura_i_czas_wolny___propozycje_dla_ukrainskich_gosci.html?_ga=2.264328079.1251247958.1646465719-1480239189.1644576289.
- Liczne, wieloaspektowe wyzwania w tym zakresie opisują autorzy raportu poświęconemu tej tematyce: J. Pyżalski i in., *Razem w klasie. Dzieci z Ukrainy w polskich szkołach. Potencjały i wyzwania w budowaniu wielokulturowej szkoły w kontekście wojny w Ukrainie według nauczycieli i nauczycielek. Raport z badania*. Fundacja Szkoła z klasą, Warszawa 2022,
<https://www.researchgate.net/publication/363535374>.
- M. Wojdat, P. Cywiński, *Raport Miejska gościnność: wielki wzrost, wyzwania i szanse*, Centrum Analiz i Badań, Unia metropolii Polskich, <https://metropolie.pl/artukul/raport-miejska-goscinnosc-wielki-wzrost-wyzwania-i-szanse>.
- Mer Lwowa na sesji RMK*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, środa, 13 kwietnia 2022 r.,
https://www.krakow.pl/aktualnosci/259325,30,komunikat,mer_lwowa_na_sesji_rmk_.html?_ga=2.34648745.901630538.1650005896-1888477609.1630916181.

- Miasta zagraniczne Ukrainie*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, poniedziałek, 16 maja 2022 r.,
https://www.krakow.pl/aktualnosci/260235,29,komunikat,miasta_zagraniczne_ukrainie.html?_ga=2.37112422.794446477.1652680773-1147343491.1647341346.
- Muzeum Krakowa zaprasza na debatę z cyklu „Krakowskie kolokwium”*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”,
https://www.krakow.pl/aktualnosci/258339,33,komunikat,muzeum_krakowa_zaprasza_na_debate_z_cyklu_krakowskie_kolokwium_.html.
- Noc Kin Studyjnych zainaugurowała tegoroczny cykl Krakowskich Nocy*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, niedziela, 10 kwietnia 2022 r.,
https://www.krakow.pl/aktualnosci/258584,33,komunikat,noc_kin_studyjnych_zainauguruje_tegoroczny_cykl_krakowskich_nocy.html?_ga=2.141193658.923333866.1649406363-659637912.1649406363.
- P. Długosz i in., *Uchodźcy wojenni z Ukrainy – życie w Polsce i plany na przyszłość*, Lublin 2022, s. 6, DOI:
10.52097/acapress.9788362475971.
- Pieszko dla dzieci z Ukrainy – 164 km w trzy dni*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, sobota, 16 kwietnia 2022 r.,
https://www.krakow.pl/sport_w_krakowie/259218,2173,komunikat,pieszko_dla_dzieci_z_ukrainy_-_164_km_w_3_dni.html?_ga=2.236925569.1496447039.1649658949-1871061331.1649231628.
- Politechnika Krakowska dla Ukrainy i jej obywateli*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, sobota, 12 marca 2022 r.,
https://www.krakow.pl/aktualnosci/257775,34,komunikat,politechnika_krakowska_dla_ukrainy_i_jej_obywateli.html?_ga=2.206722257.351329961.1646031299-1553687369.1645771702.
- Pomoc dla uchodźców w znalezieniu zatrudnienia*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, piątek, 1 kwietnia 2022 r.,
https://www.krakow.pl/aktualnosci/258046,32,komunikat,pomagamy_uchodzcom_w_znalezieniu_zatrudnienia.html?_ga=2.47877287.1081742813.1646034090-1892551515.1582626031.
- Pomoc uchodźcom z niepełnosprawnościami*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”,
https://www.krakow.pl/aktualnosci/259334,29,komunikat,pomoc_uchodzcom_z_niepelnosprawnościami_.html.
- Pomoc Ukrainie*, Strona Akademii Wychowania Fizycznego, 12.04.2022 r.,
<https://www.awf.krakow.pl/start/pomoc-ukrainie>.
- Pomoc Ukrainie*, Strona Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie,
<https://www.uken.krakow.pl/nauka/686-universytet/pomoc-ukrainie>.
- Pyżalski J. i in., *Razem w klasie. Dzieci z Ukrainy w polskich szkołach. Potencjały i wyzwania w budowaniu wielokulturowej szkoły w kontekście wojny w Ukrainie według nauczycieli i nauczycielek. Raport z badania*. Fundacja Szkoła z klasą, Warszawa, 2022,
<https://www.researchgate.net/publication/363535374>.
- R.M. Staniszewski, *Administrare - być pomocnym: Społeczna percepcja wybranych rozwiązań zdefiniowanych w ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym*

- na terytorium tego państwa oraz innych działań dotyczących tej problematyki*, 2022, s. 21,
<https://www.researchgate.net/publication/361399403>, DOI: 10.13140/RG.2.2.11930.52168.
- Raport o uchodźcach, czyli miejska gościnność, wyzwania i szanse*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, piątek, 29 kwietnia 2022 r.,
https://www.krakow.pl/aktualnosci/259624,29,komunikat,raport_o_uchodzcach_czyli_miejska_goscinnosc_wyzwania_i_szanse.html?_ga=2.40122277.645911424.1650867094-1900565925.1650433843.
- Razem dla Ukrainy – działania województwa i miasta*, „Miejska Platforma Internetowa „Magiczny Kraków”, 14.03.2022 r.,
https://www.krakow.pl/aktualnosci/257714,29,komunikat,razem_dla_ukrainy_dzialania_wojewodztwa_i_miasta.html?_ga=2.36364450.308170.1646305846-1374864514.1646305846&fbclid=IwAR2nWHedd69InKMADF_4KeABzn5VUk9oAq-U2i6xkCGcxlk4Eulq9qNN771.
- Solidarnie z mieszkańcami Ukrainy*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, piątek, 25 lutego 2022 r.,
https://www.krakow.pl/aktualnosci/257607,30,komunikat,solidarnie_z_mieszkancami_ukrainy.html?_ga=2.14587637.355654994.1645516811-1066612017.1640767181.
- Spotkanie członków Koalicji Otwarty Kraków w dniu 5 lipca*, wtorek, 19 lipca 2022 r., „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”,
https://otwarty.krakow.pl/koalicja_otwarty_krakow/262200,2249,komunikat,spotkanie_czlonkow_koalicji_otwarty_krakow_w_dniu_5_lipca_otwarty_krakow_5.html.
- Staniszewski R. M., *Administrare - być pomocnym: Społeczna percepcja wybranych rozwiązań zdefiniowanych w ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz innych działań dotyczących tej problematyki*, 2022,
<https://www.researchgate.net/publication/361399403>.
- Trwa zbiórka dla Lwowa – już w dwóch miejscach*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, niedziela, 27 lutego 2022 r., https://www.krakow.pl/aktualnosci/257555,26,komunikat,zbiorka_dla_lwowa.html.
- Ukraińscy nauczyciele mogą liczyć na pracę i przeszkolenie*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, niedziela, 20 marca 2022 r.,
https://www.krakow.pl/aktualnosci/258333,34,komunikat,ukrainscy_nauczyciele_moga_liczyc_na_prace_i_przeszkolenie.html.
- Wojdat M., Cywiński P., *Raport „Miejska gościnność: wielki wzrost, wyzwania i szanse”*, Centrum Analiz i Badań, Unia metropolii Polskich, <https://metropolie.pl/arttykul/raport-miejska-goscinnosc-wielki-wzrost-wyzwania-i-szanse>.
- Wolontariusze nadal potrzebni*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, wtorek, 21 czerwca 2022 r.,
https://www.krakow.pl/aktualnosci/261246,29,komunikat,wolontariusze_nadal_potrzebni.html?_ga=2.77784913.418950151.1655714361-2143376079.1646225006.
- Wsparcie dla Ukrainy*, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, czwartek, 17 marca 2022 r.,
https://www.krakow.pl/aktualnosci/258382,30,komunikat,wsparcie_dla_ukrainy.html.

Wsparcie psychologiczne dla społeczności ukraińskiej, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”,

https://www.krakow.pl/aktualnosci/257562,29,komunikat,wsparcie_psychologiczne_dla_spolecznosci_u_krajskiej_____html?_ga=2.150110641.640995024.1650433648-2143376079.1646225006.

Wspieramy uchodźców – sprawdź formy i zakres pomocy, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”,

czwartek, 5 maja 2022 r.,

https://www.krakow.pl/aktualnosci/257672%2C29%2Ckomunikat%2Cwspieramy_uchodzcow___sprawdz_formy_i_zakres_pomocy.html?_ga=2.31194747.51198517.1647503299-323645332.1555054356.

Zasady wjazdu Ukraińców do Polski, „Miejska Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, czwartek, 17 marca 2022

r.,

https://www.krakow.pl/aktualnosci/257613,26,komunikat,zasady_wjazdu_ukraincow_do_polski.html?_ga=2.55742123.1261411903.1646033513-1551946066.1637829092.

Zawiazuje się Koalicja Otwarty Kraków - organizacje łączą siły, by pomagać przybywającym do Krakowa, „Miejska

Platforma Internetowa Magiczny Kraków”, środa, 2 marca 2022 r.,

https://otwarty.krakow.pl/aktualnosci/257690,1992,komunikat,zawiazuje_sie_koalicja_otwarty_krakow_-_organizacje_lacza_sily__by_pomagac_przybywajacym_do_krakowa.html.

Copyright (c) 2024 Małgorzata Bereźnicka.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.